

UDC 930.85 (4—12)

YU ISSN 0350—7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.
INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XV

BELGRADE 1984

<http://www.balkaninstitut.com>

C. Botoran, I. Calafeteanu, E. Campus, V. Moisuc, ROMANIA ȘI
 CONFERINTA DE PACE DE LA PARIS (1918—1920), Editura Dacia,
 Cluj-Napoca 1983, 415 стр.

Временска дистанца дужа од пола века омогућила је да се неким историјским догађајима приђе из нове перспективе претежно онде где су нови историјски услови довели до нових погледа на свет и живот. У том светлу треба видети и бројне радове и монографије који се тичу догађаја што их је условно завршетак првог светског рата. У оквиру таквих схватања треба видети и монографију коју приказујемо и чији су догађаји условљени временом у коме су настали, што ће нам бити много јасније ако знамо да ова монографија носи поднаслов „Тријумф принципа националности“.

Иако је реч о Версају и мировним уговорима везаним за њега, ова књига даје претходне моменте који су довели до рабања нових националних држава у Европи. Књига је подељена на шест поглавља.

Прво поглавље (стр. 9—47) бави се питањем начела националности до почетка првог светског рата. Друго поглавље (стр. 48—107) разматра питање међународних уговора које је Румунија закључила од 1914. до 1916. године. Треће поглавље (стр. 108—147) посвећено је националном јединству и окупљању Румуна у току рата, и то како на економском тако и на војном и дипломатском плану. Четврто поглавље (стр. 148—194) говори о политичким и војним мерама које су предузимане у току последње две године првог светског рата, с циљем да се Румунија неутрали-

ше, тј. да не буде на страни Савезника. Пето поглавље (стр. 195—265) даје многе појединости које се тичу последње године ратовања као и победе принципа националности који су у подељеној Европи дошли јаче до изражаја. Шесто поглавље (стр. 266—409) говори о прихватању принципа националности као основе за ново политичко и територијално уређење у Европи. У оквиру тих схватања, Румунија је постала јединствена национална држава. У истом поглављу дају се и многе појединости које се тичу закључивања мировних уговора с појединим зараћеним странама.

Полазећи од чињенице да је Версај представљао потврђивање принципа националних држава, аутори недвосмислено указују на позитивне резултате које је донео овај форум. Нема сумње да и овом приликом наилазимо на одбрану Версајских мировних уговора који су између два светска рата били предмет оштре критике и на крају повод за други светски рат.

Ова монографија четворо румунских водећих историчара савремене историје, написана на основу богате архивске грађе и литературе, може послужити као добар извор онима који се баве међународним односима, али и свим осталим љубитељима заинтересованима за овај преломни период у нашем stoleћу који је рушио четри царства и створио нове државе у Европи.

Милан Ванку

Stefan Pascu, FAURIREA STATULUI NATIONAL UNITAR ROMAN 1918,
 București 1983,
 I—432 стр.; II—404 стр.

Један од водећих румунских историчара, академик Штефан Паску, дао је у два тома епохално де-

ло које разматра стварање јединствене румунске државе 1918. године.